

ส่วนที่ 1

สถานการณ์และตัวชี้วัด

เชิงเศรษฐกิจของ SMEs

ปี 2551 และแนวโน้ม ปี 2552

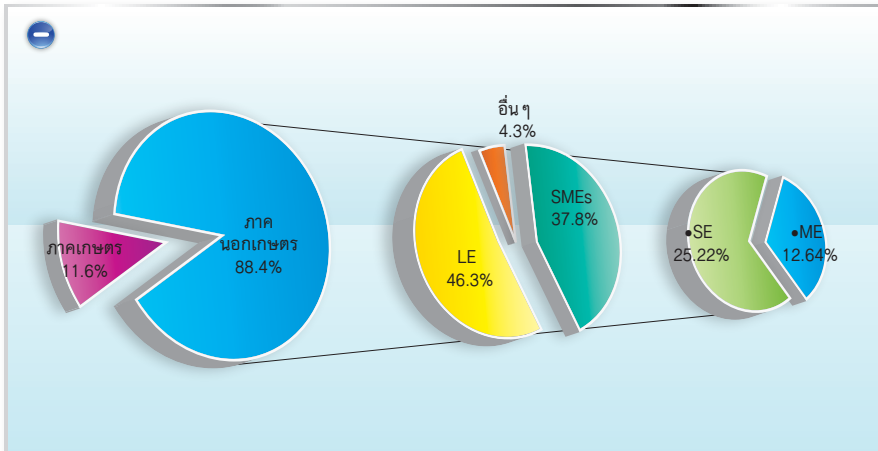
บทที่ 1

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในปี 2551 มีการขยายตัวร้อยละ 2.6 ชะลอลงเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.8 ในปีก่อนหน้านี้ โดยมูลค่า GDP ในปี 2551 เท่ากับ 9,104,959.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 655,759.0 ล้านบาท เป็นมูลค่า GDP ของภาคเกษตรคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.6 ของมูลค่า GDP รวม หรือมีมูลค่า 1,054,175.0 ล้านบาท โดยภาคเกษตรในปี 2551 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 5.0 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวของปีก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 2.6 สำหรับมูลค่า GDP ของภาคนอกเกษตรนั้นมีมูลค่า GDP เท่ากับ 8,050,784.0 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 88.4 ของมูลค่า GDP รวม และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.4 ชะลอลงเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวของปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 5.4 ต่อปี

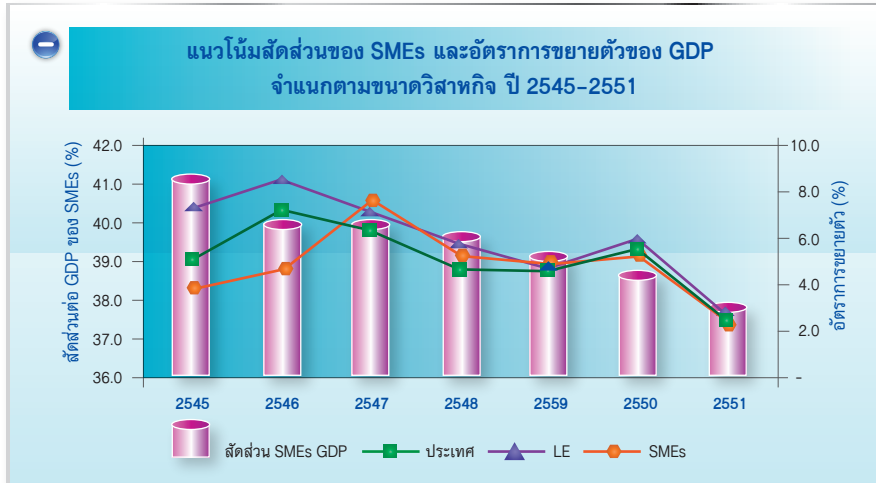
สำหรับ GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปี 2551 มีมูลค่า 3,446,589.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.9 ของ GDP รวมทั้งประเทศ โดยมีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 1.9 ต่อปี ชะลอลงจากร้อยละ 4.9 ในปีก่อนหน้านี้ เมื่อพิจารณามูลค่า GDP ตามขนาดวิสาหกิจ พบว่า วิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มีบทบาทด้านมูลค่า GDP สูงกว่าวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) โดยมูลค่า GDP ของ SE ในปี 2551 เท่ากับ 2,295,711.5 ล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 1.7 และมูลค่า GDP ของ SE มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 25.2 ของ GDP รวม ด้านมูลค่า GDP ของ ME พบว่า ในปี 2551 มูลค่า GDP ของ ME เท่ากับ 1,150,877.7 ล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 2.3 และมีสัดส่วนต่อ GDP รวมคิดเป็นร้อยละ 12.6

ภาพที่ 1.1 โครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปี 2551

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภาพที่ 2 แนวโน้มสัดส่วนของ SMEs และอัตราการขยายตัวของ GDP จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ ปี 2545 - 2551

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

พิจารณา แนวโน้มของสัดส่วนมูลค่า GDP ของ SMEs ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา พบว่า บทบาทของ SMEs ในการสร้าง GDP ลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่บทบาทของวิสาหกิจขนาดใหญ่และวิสาหกิจอื่น ๆ มีแนวโน้มคงที่หรือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจนถึงปี 2550 และปรับตัวลดลงในปี 2551 แต่เป็นการลดลงของทุกขนาดวิสาหกิจ รวมถึง GDP ของประเทศ ส่วนสาเหตุที่บทบาทของ SMEs ลดลงในเชิงสัดส่วนของมูลค่า GDP น่าจะมาจากการที่ภาคเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วง 2 ปีล่าสุด เนื่องมาจากความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการที่ระดับราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นในระดับสูงทำให้ความต้องการพลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับที่หลายประเทศผู้ส่งออกสินค้าประสพปัญหาด้านสภาพดินฟ้าอากาศ ส่งผลให้สินค้าเกษตรไทยมีการส่งออกเพิ่มขึ้น จึงมีการขยายผลผลิตเพื่อรองรับกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราการขยายตัวของวิสาหกิจขนาดต่าง ๆ พบว่า ในปี 2551 วิสาหกิจขนาดใหญ่ยังคงเป็นกำลังเสริมสร้างให้เกิดการเจริญเติบโต (Engine of Growth) ของระบบเศรษฐกิจประเทศ เห็นได้จากอัตราการขยายตัวของวิสาหกิจขนาดใหญ่ยังคงสูงกว่าอัตราการขยายตัวของประเทศ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้ในปี 2551 อัตราการขยายตัวจะลดลงในระดับสูงก็ตาม แต่เป็นการปรับตัวลดลงในทุกขนาดวิสาหกิจ รวมถึงอัตราการขยายตัวของประเทศด้วย

ภาพที่ 3 โครงสร้าง GDP ของประเทศจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปี 2546 - 2551

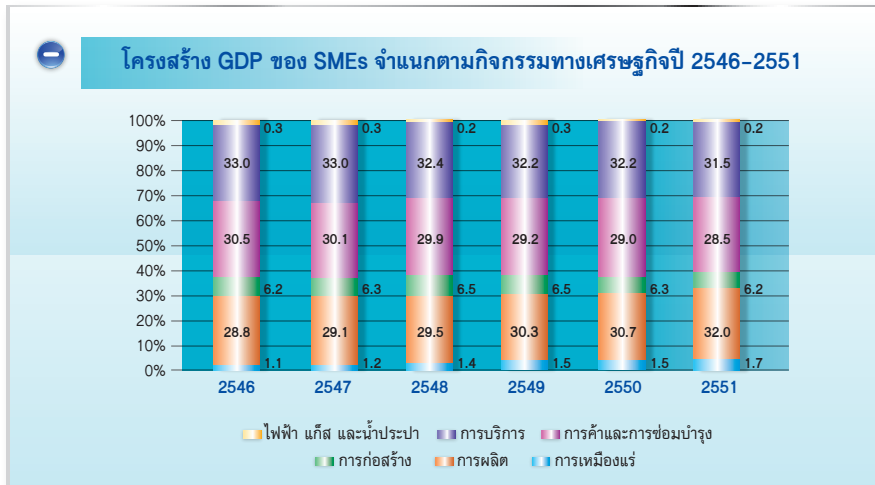

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เมื่อพิจารณาแนวโน้มของมูลค่า สัดส่วน และการขยายตัว GDP ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ พบว่าบทบาทของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับจากปี 2548 และเพิ่มขึ้นในระดับสูงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยในปี 2551 ขยายตัวถึงร้อยละ 5.0 จากร้อยละ 2.6 ในปี 2550 เนื่องจากการขยายตัวของการผลิตพืชผลเพื่อรองรับกับความต้องการของตลาดโลก ส่วนในภาคนอกเกษตรนั้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากที่สุดยังคงเป็นภาคการผลิต มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.9 ชล่อตัวลงจากร้อยละ 6.2 ในปี 2550 รองลงมา คือ การเหมืองแร่ ที่มีอัตราการขยายตัวเป็นลำดับที่ 2 เมื่อเทียบกับสาขาอื่นๆ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 2.3 ชล่อตัวลงจากร้อยละ 3.5 ในปี 2550 กิจกรรมที่สำคัญเป็นอันดับ 3 คือ ภาคการบริการมีแนวโน้มอัตราการขยายตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ในช่วง 4 ปีล่าสุดจากร้อยละ 5.3 ในปี 2548 ลดลงเป็นร้อยละ 5.2 ในปี 2549 ร้อยละ 4.7 ในปี 2550 และร้อยละ 0.9 ในปี 2551 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วงดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 4.0 ซึ่งส่งผลให้สัดส่วน GDP ของภาคการบริการต่อมูลค่า GDP รวมอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30.0-31.0 ในช่วง 4 ปีล่าสุด ในส่วนของภาคการค้าและการซ่อมบำรุง ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 1.9 ชล่อตัวจากร้อยละ 5.5 ในปี 2550

ในขณะที่อัตราการขยายตัวในภาคการก่อสร้าง หดตัวลงถึงร้อยละ 4.7 ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราขยายตัวจากปี 2547-2551 อยู่ที่ร้อยละ 7.2, 5.7, 4.3, 1.6 และ -4.7 ตามลำดับ โดยมีอัตราขยายตัวรวมประมาณร้อยละ 2.8 ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และขยายตัวประมาณร้อยละ 0.4 ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 4 โครงสร้าง GDP ของ SMEs จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปี 2546 - 2551

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เมื่อพิจารณาแนวโน้มของสัดส่วน และการขยายตัว GDP ของ SMEs ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ พบว่าในภาคการผลิตมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างทรงตัวในทิศทางที่เพิ่มขึ้นในช่วงปี 2548-2550 โดยมีการขยายตัวประมาณร้อยละ 5.8 และชะลอลงอยู่ที่ ร้อยละ 3.9 ในปี 2551 ในขณะที่แนวโน้มของสัดส่วนต่อมูลค่า GDP รวมที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสัดส่วนต่อ GDP รวมเฉลี่ยในช่วง 3 ปีล่าสุด 31.0 ในภาคบริการ มีแนวโน้มอัตราการขยายตัวในทิศทางที่ลดลงนับจากปี 2548 ที่ขยายตัวร้อยละ 8.3 ชะลอลงอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.0 ในช่วง 4 ปีล่าสุด ในขณะที่แนวโน้มของสัดส่วนต่อมูลค่า GDP รวมอยู่ในระดับที่ทรงตัว ในช่วง 4 ปีล่าสุด อยู่ที่ประมาณร้อยละ 32.0 ในส่วนของภาคการค้าและการซ่อมบำรุงมีอัตราการขยายตัวในทิศทางที่ลดลง ในปี 2548 อยู่ที่ร้อยละ 4.4 ในปี 2549 ชะลอลงอยู่ที่ร้อยละ 3.9 และขยายตัวเพิ่มขึ้นในปี 2550 อยู่ที่ร้อยละ 5.5 และชะลอลงอยู่ที่ร้อยละ 1.9 ในปี 2551

บทที่ 2

การค้าระหว่างประเทศของ SMEs

ภาพรวมของสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ ปี 2548 – 2551

ในปี 2551 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกรวมทั้งสิ้น 5,853,628.5 ล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 11.7 โดยเป็นการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม 1,691,145.0 ล้านบาท ซึ่งขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 7.3

ส่วนในด้านมูลค่าของการนำเข้านั้น มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 5,944,007.8 ล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 22.0 และเป็นมูลค่าการนำเข้าจาก SMEs รวม 1,771,502.1 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2550 ร้อยละ 21.9 ทำให้ไทยกลับมาขาดดุลการค้าอีกครั้งในปี 2551 จากที่ดุลการค้าเป็นบวกในปี 2550 ทั้งในภาพของการค้ารวม และการค้าระหว่างประเทศของ SMEs

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า อัตราการขยายตัวของส่งออกของ SMEs ลดลงตามลำดับในช่วง 3 ปีหลัง ในขณะที่การส่งออกของประเทศในภาพรวมยังมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของส่งออกของวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่มากกว่าในกลุ่ม SMEs สำหรับการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นสูงในปีล่าสุดนั้น มีอัตราการขยายตัวที่ใกล้เคียงกันทั้ง SMEs และรายใหญ่

จากอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยในแต่ละปี ที่เงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากพิจารณาการขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศในรูปของสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐแล้ว จะเห็นว่า การส่งออกที่แท้จริงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น กล่าวคือ SMEs สามารถส่งออกไปในตลาดต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.2 ในรูปมูลค่าตามสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ แต่จากผลของอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งค่าขึ้น ทำให้การขยายตัวของส่งออกในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 7.3

ตารางที่ 1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ปี 2548 - 2551

 Trade in Baht	2548	2549	2550	2551
SMEs EXPORT (ล้านบาท)	1,291,858.9	1,456,083.3	1,575,971.7	1,691,145.0
SMEs IMPORT (ล้านบาท)	1,601,275.4	1,738,491.2	1,452,734.6	1,771,502.1
SMEs BALANCE (ล้านบาท)	-309,416.6	-282,407.9	123,237.1	-80,357.0
SMEs TRADE (ล้านบาท)	2,893,134.3	3,194,574.5	3,028,706.3	3,462,647.1
SMEs EXPORT GROWTH (%)		12.7%	8.2%	7.3%
SMEs IMPORT GROWTH (%)		8.6%	-16.4%	21.9%
TOTAL EXPORT (ล้านบาท)	4,438,691.0	4,937,372.2	5,241,962.8	5,853,628.5
TOTAL IMPORT (ล้านบาท)	4,754,024.6	4,942,922.5	4,870,186.4	5,944,007.8
TOTAL BALANCE (ล้านบาท)	-315,333.6	-5,550.3	371,776.3	-90,379.3
TOTAL TRADE (ล้านบาท)	9,192,715.6	9,880,294.8	10,112,149.2	11,797,636.3
TOTAL EXPORT GROWTH (%)		11.2%	6.2%	11.7%
TOTAL IMPORT GROWTH (%)		4.0%	-1.5%	22.0%
Trade in USD	2548	2549	2550	2551
SMEs EXPORT (million USD)	32,119.8	38,437.3	45,601.0	50,693.8
SMEs IMPORT (million USD)	40,031.9	45,892.3	42,035.1	53,102.6
SMEs BALANCE (million USD)	-7,912.1	-7,454.9	3,565.9	-2,408.8
SMEs TRADE (million USD)	72,151.7	84,329.6	87,636.2	103,796.4
SMEs EXPORT GROWTH (%)		19.7%	18.6%	11.2%
SMEs IMPORT GROWTH (%)		14.6%	-8.4%	26.3%
TOTAL EXPORT (million USD)	110,360.3	130,335.6	151,677.2	175,468.5
TOTAL IMPORT (million USD)	118,850.6	130,482.1	140,919.7	178,177.7
TOTAL BALANCE (million USD)	-8,490.3	-146.5	10,757.4	-2,709.2
TOTAL TRADE (million USD)	229,210.9	260,817.7	292,596.9	353,646.2
TOTAL EXPORT GROWTH (%)		18.1%	16.4%	15.7%
TOTAL IMPORT GROWTH (%)		9.8%	8.0%	26.4%
อัตราการเปลี่ยนแปลงอ้างอิง (บาท/USD)	40.22	37.93	34.56	33.36

ที่มา : กรมศุลกากร

ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หากพิจารณาสัดส่วนของการส่งออกต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศพึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก เพราะมูลค่าการส่งออกมีสัดส่วนถึงร้อยละ 64.3 ของ GDP แต่สำหรับ SMEs นั้น มูลค่าการส่งออกของ SMEs คิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของ GDP SMEs อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าสัดส่วนดังกล่าว เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ จากร้อยละ 45.9 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 49.1 ในปี 2551 ทั้งนี้ การส่งออกของ SMEs มีสัดส่วนอยู่ประมาณร้อยละ 30 ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศ

ตารางที่ 2 สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย และ GDP

	2548	2549	2550	2551
Total Export (ล้านบาท)	4,438,691.0	4,937,372.2	5,241,962.8	5,853,628.5
SMEs Export (ล้านบาท)	1,291,858.9	1,456,083.3	1,575,971.7	1,691,145.0
GDP ประเทศ ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	7,104,228.0	7,816,474.0	8,469,060.0	9,102,785.0
GDP SMEs ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	2,816,640.7	3,041,895.9	3,236,634.2	3,446,285.9
สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกของประเทศ	29.1%	29.5%	30.1%	28.9%
สัดส่วนการส่งออกของประเทศ ต่อ GDP ของประเทศ	62.5%	63.2%	61.9%	64.3%
สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อ GDP SMEs	45.9%	47.9%	48.7%	49.1%

ที่มา : กรมศุลกากร / สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของ SMEs ในประเทศคู่ค้าสำคัญ

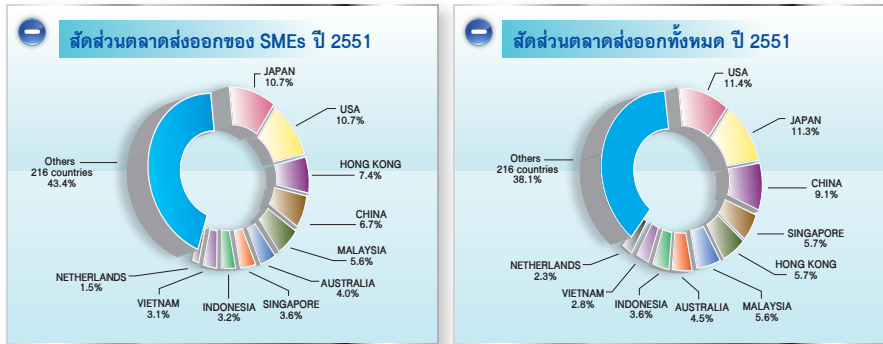
เมื่อพิจารณาการส่งออกเป็นรายประเทศ จะเห็นได้ว่า ตลาดหลักที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์ โดยมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 11.4, 11.3, 9.1 และ 5.7 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งหมด ในปี 2551 ตามลำดับ จากภาพที่ 5 จะพบว่า SMEs มีการส่งออกไปยังตลาดหลักที่สำคัญของประเทศ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา จีน สิงคโปร์ ในสัดส่วนที่น้อยกว่ารายใหญ่ แต่มีการกระจายสัดส่วนการส่งออกไปยังตลาดอื่นๆ มากกว่า

ในปี 2551 ตลาดที่ SMEs สามารถขยายการส่งออกได้สูงสุดคือ สวิตเซอร์แลนด์ ที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 73.6 และสาธารณรัฐเกาหลี ที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 52.8 ซึ่งเป็นการขยายตัวได้มากกว่าการส่งออกรวมของประเทศที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 35.2 และ 18.5 เท่านั้น ตลาดของ SMEs ที่เติบโตได้ในอัตราที่สูงรองลงมาคือ ออสเตรเลีย ที่ส่งออกได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.7 และเป็นไปในทิศทางเดียวกับการส่งออกโดยรวมของประเทศ การส่งออกของ SMEs ไปกัมพูชาขยายตัวได้ร้อยละ 27.9 และฮ่องกงเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.2

สำหรับตลาดที่ SMEs ส่งออกได้ลดลงมากคือ สิงคโปร์ ซึ่งลดลงไปถึงร้อยละ 41.1 จากปีก่อนหน้า การส่งออกไปจีนลดลง 5.6% และการส่งออกไปสหรัฐอเมริกาลดลง 4.0%

ภาพที่ 5 สัดส่วนตลาดส่งออกของ SMEs ปี 2551

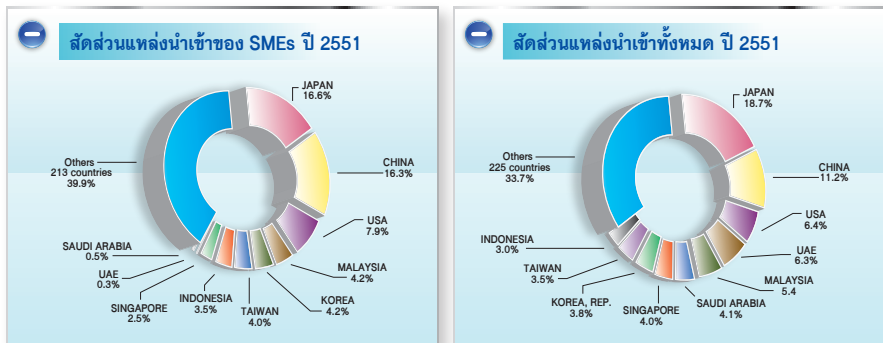

ที่มา : กรมศุลกากร

ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากภาพที่ 6 ในส่วนของแหล่งนำเข้านั้น SMEs นำเข้าจากญี่ปุ่น จีน สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย และ สาธารณรัฐเกาหลี ในสัดส่วนสูงที่สุดตามลำดับ ซึ่งใน 10 อันดับแรกนี้ ประเทศที่ไทยนำเข้าเพิ่มมากขึ้นในอัตราที่สูง คือ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยในส่วนของការนำเข้ารวม เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 66.3 และการนำเข้าของ SMEs เพิ่มขึ้น ร้อยละ 33.9 ส่วนประเทศในกลุ่มสิบอันดับหลังนั้น จะเห็นว่า ส่วนใหญ่มีอัตราการขยายตัวในการนำเข้าในระดับ ค่อนข้างสูงเกือบทั้งหมด

ภาพที่ 6 สัดส่วนแหล่งนำเข้าของ SMEs ปี 2551

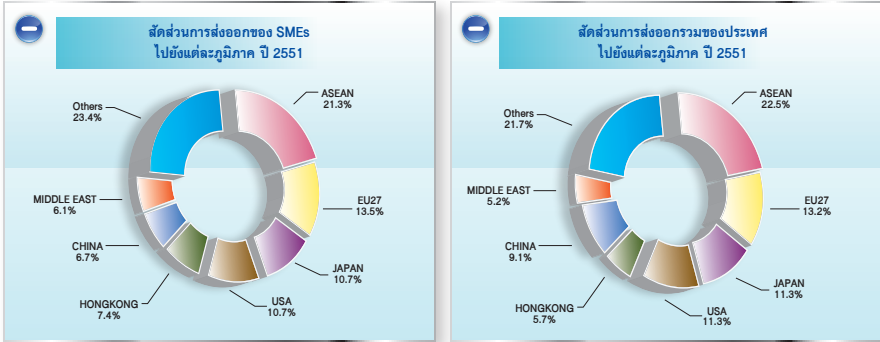

ที่มา : กรมศุลกากร

ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หากพิจารณามูลค่าการส่งออกและการนำเข้าในแต่ละภูมิภาค ตามทิศทางของยุทธศาสตร์ทางการค้าที่มีการเจรจาความตกลงการค้าเสรีในรูปแบบภูมิภาคต่อภูมิภาคเพิ่มมากขึ้นแทนการเจรจาการค้าในแบบทวิภาคี จากภาพที่ 7 จะเห็นว่า อาเซียน ยังคงเป็นตลาดที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น โดย SMEs มีมูลค่าการส่งออกไปยังแต่ละตลาดดังกล่าวในสัดส่วนร้อยละ 21.3, 13.5 และ 10.7 ตามลำดับ

ภาพที่ 7 สัดส่วนการส่งออก ไปยังแต่ละภูมิภาคหรือประเทศที่สำคัญ ปี 2551

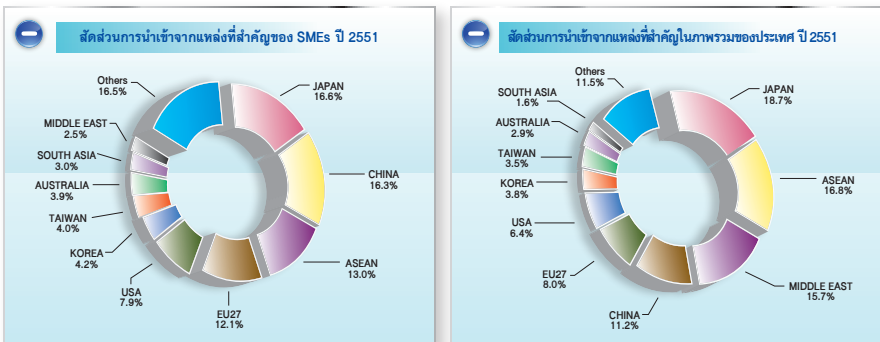

ที่มา : กรมศุลกากร

ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในส่วนของอัตราการขยายตัวของการส่งออกนั้น ประเทศปลายทางที่ SMEs สามารถขยายการส่งออกได้ในอัตราที่สูง เมื่อเทียบกับปี 2550 ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ สาธารณรัฐเกาหลี ออสเตรเลีย และกลุ่มประเทศ CIS การส่งออกในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและกลุ่มเอเชียใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 ทั้งนี้ ตลาดที่ SMEs ส่งออกได้ลดลงคือ จีน สหรัฐอเมริกา แคนาดา สำหรับตลาดกลุ่มประเทศอาเซียนนั้น ถึงแม้ในภาพรวมของประเทศยังสามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 18 แต่สำหรับ SMEs นั้นกลับส่งออกได้ลดลงร้อยละ 0.7

ภาพที่ 8 สัดส่วนการนำเข้าจากแต่ละภูมิภาคหรือประเทศที่สำคัญ ปี 2551

ที่มา : กรมศุลกากร

ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในส่วนของการนำเข้านั้น จากภาพที่ 8 จะเห็นได้ว่า แหล่งนำเข้าที่สำคัญที่สุดของไทยในปี 2551 คือ ญี่ปุ่น จีน และกลุ่มอาเซียน ในสัดส่วนร้อยละ 16.6, 16.3 และ 13.0 ของมูลค่าการนำเข้ารวมของ SMEs ตามลำดับ รองลงไปคือ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งมูลค่านำเข้าจากแต่ละแหล่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าทั้งสิ้น ทั้งนี้ ในภาพรวมของการนำเข้าของประเทศนั้น มีการนำเข้าจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมากเป็นลำดับที่สามเนื่องจากมีการนำเข้าน้ำมันในมูลค่าที่สูงมากนั่นเอง

แหล่งนำเข้าของ SMEs ที่มีอัตราการขยายตัวสูงมากคือ ออสเตรเลีย ที่ SMEs นำเข้าในมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.0 มูลค่าการนำเข้าจากสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.2 จากสาธารณรัฐเกาหลี เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.8 และจากกลุ่มเอเชียใต้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.1 และสังเกตได้ว่า การนำเข้าจากแหล่งอื่นๆ นอกเหนือจากที่แสดงไว้ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 74.4 ด้วย

บทที่ 3

การบริโภคภาคเอกชนของ SMEs (Private Consumption by SMEs) และการลงทุนภาคเอกชนของ SMEs (Investment by SMEs)

3.1 การบริโภคภาคเอกชน (Private Consumption)

สถานการณ์ด้านการบริโภคของประเทศไทยในปี 2551 นั้น สามารถสะท้อนให้เห็นได้จากดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ซึ่งในปี 2551 มีแนวโน้มการปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในช่วงเดือน ม.ค. 51 - ก.ย. 51 แต่นับจากเดือน ต.ค. 51 ถึง ไตรมาสแรกของปี 2552 มีแนวโน้มปรับตัวลดลงจากระดับเดียวกันของปีก่อน โดยดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนเดือน มี.ค. 52 ปรับตัวดีขึ้นจากเดือนก่อน 2.6 % แต่เมื่อเทียบกับระดับเดียวกันปีก่อนยังคงหดตัว 4.9%

เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบย่อยของดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนที่ยังขยายตัว ได้แก่ ปริมาณการใช้ไฟฟ้าสำหรับที่อยู่อาศัยและปริมาณการจำหน่ายเชื้อเพลิง ขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาขายที่ และการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคยังคงหดตัวในอัตราที่ชะลอลง ส่วนปริมาณการจำหน่ายในหมวดยานยนต์หดตัวในอัตราสูงขึ้น ซึ่งในปีนี้มีปัจจัยลบหลายประการรวมถึงภาวะเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นที่ตกต่ำ ทำให้ปริมาณจำหน่ายเพิ่มขึ้นน้อยกว่าทุกปี

แรงกดดันต่อการบริโภคเอกชน

แรงกดดันจากภาวะเงินเฟ้อจะส่งผลกระทบต่ออำนาจซื้อที่แท้จริงของผู้บริโภค ซึ่งในไตรมาสแรกของปี 2552 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปหดตัวเท่ากับร้อยละ 0.3 โดยในเดือนมีนาคม อัตราเงินเฟ้อทั่วไปหดตัวเท่ากับร้อยละ 0.2 เนื่องจากราคาในหมวดพลังงานที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนเป็นสำคัญ แม้ว่าราคาในหมวดอาหารสดจะขยายตัวเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ แม้ว่าราคาสินค้าและบริการอื่น ๆ จะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่ผลของฐานสูงในปีก่อนที่ราคาอาหารบริโภคใน - นอกบ้านเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานชะลอลงจากเดือนก่อนเล็กน้อยมาอยู่ที่ร้อยละ 1.5

สำหรับแรงกดดันด้านราคา ยังคงปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องในไตรมาสที่ 1/2552 ตามระดับราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งเห็นได้จากดัชนีราคาผู้บริโภคที่ต่ำกว่าระดับเดียวกันของปีก่อน และในระยะต่อไปแรงกดดันด้านราคามีแนวโน้มยังคงอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง จากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและจากอุปสงค์ในประเทศที่อ่อนตัวและต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงจะทำให้ความสามารถในการปรับขึ้นราคาสินค้ามีไม่มากนักกอบปรักกับมาตรการบรรเทาค่าครองชีพของประชาชน สำหรับปัจจัยเสี่ยงต่อแนวโน้มเงินเฟ้อ คือ ราคาน้ำมันโลกและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไป

3.2 การลงทุนภาคเอกชน

การรายงานสถานการณ์การลงทุนในส่วนนี้ จะนำปัจจัยชี้วัดมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อสะท้อนภาพการลงทุนของประเทศไทยในปี 2551 และแนวโน้มปี 2552 โดยปัจจัยดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

การลงทุนภาคเอกชน ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 หดตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า แม้ว่าปัญหาการเมืองภายในประเทศจะคลี่คลายลงบ้าง แต่วิกฤตเศรษฐกิจโลกส่งผลให้อุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศลดลงอย่างมาก ทำให้ธุรกิจลดปริมาณการผลิตและกำลังการผลิตเหลือมาก ประกอบกับนักลงทุนขาดความเชื่อมั่น มาตรฐานการให้สินเชื่อที่เข้มงวดมากขึ้น รวมทั้งนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐ เป็นปัจจัยส่งผลให้ธุรกิจชะลอการลงทุนออกไปในเดือน มี.ค. 2552 ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนหดตัวลงร้อยละ 15.7 เทียบกับปีก่อน และหดตัวร้อยละ 2.7 จากเดือนก่อน โดยเครื่องชี้ภาวะการลงทุนทุกตัวหดตัว อาทิ หมวดก่อสร้างหดตัวตามปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ภายในประเทศ ภาคอสังหาริมทรัพย์ทรงตัวระดับต่ำ การนำเข้าสินค้าทุนหดตัวมากขึ้น ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ที่แม้ว่าปริมาณจะมากขึ้นจากเดือนก่อน เนื่องจากมีงานมอเตอร์โชว์ แต่ยังคงเพิ่มขึ้นไม่มาก เนื่องจากผู้ประกอบการยังคงกังวลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและการเมือง กอปรกับมูลค่าการจำหน่ายเครื่องจักรในประเทศหดตัว

3.3 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI)

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยเฉพาะสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศกลุ่มตลาดเกิดใหม่ (Emerging-market economies) จำเป็นที่จะต้องอาศัยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment = FDI) ช่วยผลักดันกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจให้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว แม้ในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและกำลังตกต่ำ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทย (FDI) กลายเป็นเรื่องมีสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจฟื้นกลับคืนสู่การเจริญเติบโตอีกครั้ง โดยจะทำให้มีเงินทุนไหลเข้าประเทศเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ตลาดเงินภายในประเทศและกิจการที่ประสบปัญหาทางการเงิน การขยายกิจการหรือการลงทุนใหม่ ๆ ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การลงทุนจากต่างชาติจะก่อให้เกิดการถ่ายโอนเทคโนโลยีความรู้ทางด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเป็นสินค้าคุณภาพที่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทย (FDI) ในภาวะเศรษฐกิจปกติ ปริมาณกระแสเงินทุนเข้าจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสามารถบ่งบอกถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศได้ในขณะนั้น คือ เมื่อเศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น มีปัจจัยบวกต่าง ๆ คอยผลักดันให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปด้วยดี นักลงทุนต่างชาติมีความมั่นใจในการลงทุน ทำให้มีกระแสเงินทุนไหลเข้ามา ในทางตรงกันข้าม หากภาวะเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว และมีแนวโน้มตกต่ำในอนาคต การลงทุนจากต่างประเทศก็จะลดลง

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทย

- 1) ความไม่แน่นอนในสภาวะเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาที่เศรษฐกิจภายในประเทศชะลอตัว ค่าเงินดอลลาร์อ่อนตัวและความเชื่อมั่นของนักลงทุนลดลง รวมถึงเหตุการณ์การก่อการร้ายและก่อความไม่สงบ แนวโน้มของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้นักลงทุนขาดความมั่นใจ นักลงทุนชะลอการลงทุน
- 2) การแข่งขันทางการค้าการลงทุนเพิ่มสูงขึ้น โดยที่ประเทศต่างๆ ได้ส่งเสริมปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการลงทุนระหว่างประเทศและบรรยากาศการลงทุนในประเทศของตนให้น่าสนใจ เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักลงทุนเลือกเข้ามาทำการลงทุน ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำการลงทุนในประเทศไทยจึงมีปริมาณที่ลดลง
- 3) การไหลเข้าของเงินลงทุนในประเทศจีนมีเพิ่มขึ้น นักลงทุนมีการโยกย้ายและเปลี่ยนฐานการลงทุนสู่ประเทศจีน เนื่องจากประเทศจีนได้เปิดประเทศมากขึ้น และเพิ่งเข้าเป็นสมาชิกของ WTO ซึ่งทำให้ประเทศจีนมีความน่าสนใจที่จะทำการลงทุนมากกว่าประเทศไทย
- 4) การมีความร่วมมือทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศและกลุ่มประเทศมากขึ้น ซึ่งองค์กรต่างๆ จะให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศสมาชิกและคู่ค้าทำให้นักลงทุนของประเทศที่ได้รับสิทธิเลือกที่จะไปลงทุนในประเทศนั้นๆ แทนปริมาณการลงทุนจากต่างประเทศจึงลดลงในประเทศที่ไม่ใช่สมาชิก

มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิ ปี 2550 - ปี 2551

จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิในไทยในปี 2551 มีมูลค่ารวม 326,391.13 ล้านบาท ลดลงจากปี 2550 จำนวน 26,502.87 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 7.51 โดยประเทศที่มีมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงสุทธิสูงสุดอันดับที่ 1 ได้แก่ ญี่ปุ่น มูลค่า 85,298.33 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.13 แต่มีอัตราการขยายตัวลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 21.21 รองลงมา คือ สิงคโปร์ มูลค่า 80,945.68 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.80 ขยายตัวลดลงจากปีก่อนร้อยละ 7.11 และสหรัฐอเมริกา ที่มีเงินลงทุนจากเพิ่มขึ้น 18,602.77 ล้านบาท จึงส่งผลให้ขยับขึ้นมาเป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.94 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 91.27 สำหรับกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกมีเพียงเกาหลีใต้ที่มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.17 ในขณะที่ฮ่องกง จีน และไต้หวัน ลดลงร้อยละ 30.64, 9.97 และ 4.76 ตามลำดับ เงินลงทุนโดยตรงจากสภายุโรปมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 56.82 โดยเฉพาะจาก เยอรมันนี ออสเตรเลีย และไอร์แลนด์ ในขณะที่เงินลงทุนสุทธิจากอาเซียน 9 ประเทศขยายตัวลดลงเช่นกันอยู่ที่ร้อยละ 5.05 ซึ่งมีเพียง ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสหภาพเมียนมาร์เท่านั้นที่มีมูลค่าปรับตัวในทิศทางบวก